

Dato: 20. marts 2023

Tiltag hjælper flere borgere med at spise og drikke sikkert

Op mod 6 ud af 10 beboere på plejecentre, og 3 ud af 10 hjemmeboende ældre har problemer med at spise, drikke eller synke mad. Det har et tiltag i Sundhed & Træning sat fokus på, så flere borgere nu får den rette hjælp tidligere.

Uden mad og drikke duer helten ikke, siger man. Det er skam ikke kun ved helte, at det gamle ordsprog gælder. Os helt almindelige dødelige har også brug for mad og drikke, og behovet gælder også, når vi bliver lidt ældre.

Men mange ældre dør med dysfagi, som er fagbetegnelsen for problemer med funktioner bestemmende for at bringe mad og drikke fra mundhulen, gennem svælget og spiserøret til mavesækken (ICF).

Mange muskler til at synke

Dysfagi er et symptom og ikke en sygdom. Over 50 muskler og en masse nerver er involveret i synkeprocessen. Det fortæller Lykke Kjær, ergoterapeut i Sundhed & Træning og fagansvarlig for dysfagi-området.

"Derfor kan man få dysfagi af alle mulige grunde, hvis dele af processen er svækket, af eksempelvis alder, demens, KOL, parkinsonisme, apopleksi eller kræft. Dysfagi kan føre til underernæring, hvis man har svært ved at få spist og drukket det, man skal. Det kan føre til lungebetændelser og i værste fald kvælning, hvis der er mad og væske i luftrøret," siger Lykke Kjær og fortsætter:

"Det er alt sammen problemer der kan føre til lavere funktionsniveau, et øget antal indlæggelser og ikke mindst nedsat livskvalitet og øget dødelighed."

I 2018 søgte Sundhed & Træning derfor om penge i Ringsted Kommunes budget til et projekt, der skulle dels øge opmærksomheden på problemet og dels uddanne flere omsorgsmedarbejdere til at opspore tegn på dysfagi hos borgerne, fortæller Lykke Kjær,

"Dengang kunne vi se, at der var nogle gange, hvor der ikke var nogen, der opdagede, at en borger led af dysfagi. Så vi ville uddanne vores plejepersonale

Ringsted Kommune
Erhvervs-, Fritids- og
Kommunikationscenter

Kommunikation
Rønnedevej 9
4100 Ringsted

Tel.: +45 57 62 82 00
Dir.: +45 57 62 82 00
Mail: jelu@ringsted.dk

efkcenter@ringsted.dk
www.ringsted.dk
EAN: 5798007643362

Ringsted
Kommune

både til at opdage det og iværksætte en forebyggende indsats her og nu. Vi oprettede også i den forbindelse et åbent borgertilbud, så alle borgere kan henvende sig, hvis de oplever problemer med at synke i en eller anden form,” siger Lykke Kjær.

Antallet af henvendelser om borgere med dysfagi er i projektperioden steget, og flere borgere får nu den genoptræning og hjælp, som de har behov for.

Sundhed & Trænings tiltag er faktisk gået så godt, at Styrelsen for Patientsikkerhed har taget det med som læringscase. Dermed kan andre kommuner nu lade sig inspirere af Ringsted Kommunes gode eksempel.

I Ringsted Kommune betyder casen, at der er kommet en øget patientsikkerhed på området, fortæller Lykke Kjær.

”Kan vi få opsporet flere og genoptrænet flere til at blive endnu bedre og for eksempel forebygge indlæggelser på sygehus, så er vi nået rigtig langt – særligt med borgere på plejecentrene er det oplagt. Indlæggelser koster jo rigtig mange penge. Borgere bliver jo også svækkede, hvis de har dysfagi, og vi kan hjælpe dem med, at de får mere energi og er mere aktive og kan holde sig i gang. Der er meget livskvalitet i at kunne spise og drikke og være aktiv og social i forbindelse med et måltid,” siger Lykke Kjær.

Kontakt Sundhed & Træning

Hos Sundhed & Træning er der i alt fem ergoterapeuter, der kan varetage opgaver med vurdering og evt. behandling af dysfagi. Ergoterapeuterne undersøger og vejleder borgere og pårørende om synketeknikker, kosttyper og hjælpemidler.

Borgere der ønsker vejledning om dysfagi kan kontakte Sundhed & Træning på tlf. 57 62 83 80.

Tegn på dysfagi

- Man hoster under og efter måltiderne
- Man har svært ved at sluge piller
- Man skal tygge længere på maden
- Man har rallende vejrtrækning efter indtagelse af mad og drikke.
- Man taber sig utilsigtet
- Man får gentagne lungebetændelser

Til redaktionerne: For yderligere information, kontakt venligst

Lykke Kjær, ergoterapeut, tlf. 57 62 61 92